

Høringsuttalelse

i forbindelse med forskrifter til ny lov om voksenopplæring

Til
Kunnskapsdepartementet
Att: Roger Spitsberg
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Fra
Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL)
Pb 4375 Nydalen
0402 Oslo

Kopi
Funksjonshemmedes Studieforbund
Postboks 8725 Youngstorget
0026 Oslo

14. november 2009

Innledning og bakgrunn

Stortinget vedtok våren 2009 ny lov om voksenopplæring. Hoveddelen av den nye loven trer i kraft 1. januar 2010, og erstatter voksenopplæringsloven av 1976 som oppheves fra samme tidspunkt.

Ny voksenopplæringslov er en oppfølging av et forslag fra Tronutvalget, jf. NOU 2007:11 Studieforbund – læring for livet. Loven regulerer studieforbund, nettskoler (tidligere frittstående fjernundervisningsinstitusjoner) og enkelte skoler som i dag er regulert i kapittel 6A i privatskoleloven.

Forslag til forskrift om studieforbund og nettskoler ble sendt på høring i september 2009, og vil bli fastsatt i desember 2009 med ikrafttredelse samtidig med loven. Høringsfristen er 20. november 2009.

LHL tilhører Funksjonshemmedes Studieforbund (FS) og LHL slutter seg til studieforbundets høringsuttalelse. LHL ønsker i tillegg å gi vår egen uttalelse.

Generelt

Det er gledelig, og helt riktig, at funksjonshemmede nevnes særskilt i forskriftene (i merknad til § 8) selv om lov og forskrift gjelder alle studieforbund. Dette er i tråd med offisiell politikk, særlig med tanke på diskrimineringsloven og samhandlingsreformen.

Videre i § 8 står det at "Tilretteleggingstilskudd gis for deltagere som ... trenger særlig tilrettelegging for å kunne delta i læring". Dette tolker vi som at også pårørende til funksjonshemmede omfattes av denne gruppen og således kan motta tilretteleggingstilskudd. Det er ofte en like stor belastning å være pårørende til kronisk syke eller funksjonshemmede, og også disse personene trenger tilrettelagt opplæring for å kunne fungere med en ny livssituasjon og delta i samfunnslivet.

Forskriftene legger i mye større grad enn tidligere vekt på studieplanen. Dette synes LHL er positivt, og tror det vil styrke både planleggingen, gjennomføringen og evalueringen av voksenopplæringen. I praksis betyr nye og strengere krav til kvalitetssikring at medlemsorganisasjonene i FS, og i særlig grad LHL som har utarbeidet de fleste av studieplanene, må gjøre et grundig revisjonsarbeid med tanke på å tilfredsstille lovens krav. Vi tror at gode studieplaner som tilfredsstiller de nye kravene vil øke statusen til voksenopplæringen på alle nivå.

Til tross for mange positive signaler i forslaget til forskrifter, er det også en del pedagogiske og administrative ting LHL reagerer negativt på. Mange av forslagene er, etter LHLS oppfatning, i strid med intensjonen om integrering av funksjonshemmede i samfunns- og arbeidsliv. Voksenopplæring er et viktig skritt tilbake til livet og samfunnet for mange funksjonshemmede og kronisk syke, og forskriftene må ikke bli et hinder for dette.

Det kan virke som om loven vil være utdatert før den er iverksatt – særlig gjelder dette i forhold til elektronisk opplæring. Med tanke på at den forrige loven hadde en funksjonstid på 34 år, er det lite trolig at den nye loven vil bli erstattet i løpet av kort tid. Med dagens kunnskap om nettbasert opplæring virker forskriftene i sin forslagstekst som en hindring til positiv utvikling for voksenopplæringen.

§ 3 Definisjoner

a) Kurs

Ordet *samling* er et nytt begrep i denne sammenheng. Hvorvidt en samling er en dag, kveld eller en økt (for eksempel undervisningstiden fra morgen til lunsj) er ikke avklart. Dette får betydning når vi skal tolke § 8 der det er et krav at et kurs skal bestå av minst "tre samlinger". (Se kommentar til § 8.)

Nedre antall kursdeltakere er redusert fra 5 til 2. Det er positivt at antall deltakere er redusert, men etter LHLS mening vil 3 deltakere vært et mer realistisk tall. Hva om en deltaker er syk? Da er man i prinsippet alene, og ut fra forskriftene kan da opplæringen ikke godkjennes.

Det settes også tak for antall deltakere på 30. Dette synes LHL er helt urimelig da et øvre antall ikke er et hinder for god, tilpasset og kvalitetssikret voksenopplæring. I slike tilfeller blir deltakerne delt inn i grupper, og læringsutbyttet kan være meget stort ved å veksle mellom store plenumsinnledninger etterfulgt av gruppesamtaler og erfaringsutveksling. For kursarrangørenes del vil det være en styrke å kunne gjennomføre kurs med mange deltakere – ikke minst økonomisk og praktisk.

b) Kurstid

Forskriftene presiserer det organisasjonene har praktisert i alle år – en kurstid er på 60 minutter med innlagt pause. Det er veldig positivt og oppklarende at dette poengteres og tydeliggjøres i forskriften. Imidlertid vil en presisering av 15 min pause virke rigid og en tilpassing til det tradisjonelle skolesystemet. Våre grupper trenger muligheten til å variere pausene i større grad tilpasset funksjonsnedsettelse og emneinnhold.

§ 8 Kriterier for statstilskudd til studieforbund

Elektronisk kommunikasjon

LHL har lenge ventet på en godkjenning av samlinger arrangert gjennom elektronisk kommunikasjon, eksempelvis opplæring via "skype-møter", som tilskuddsberettiget voksenopplæring. Skuffelsen, og overraskelsen, er derfor stor når det i forslaget til forskriftene står at denne type undervisning kun kan være *"et supplement til fysiske samlinger"*. Etter LHLs mening bør elektronisk kommunikasjon regnes som fullverdig voksenopplæring når den tilfredsstillende krav til varighet, deltakertall og antall samlinger.

Denne form for opplæring er særskilt egnet for LHLs målgrupper – både på grunn av geografiske utfordringer, og fordi mange av deltakerne har problemer med å reise eller være borte fra hjemmet over lengre tid.

Bruk av nettbasert, individuell opplæring er etter forslaget forbeholdt godkjente nettskoler. Studieforbundene kan ikke registrere og få tilskudd til slik opplæring. Tilskudd til denne type opplæring foreslås gitt kun som tilskudd til å utvikle kurstilbud, ikke til kursgjennomføring.

Mange av LHLs kursdeltakere sliter med utholdenhet, og det er en fordel at de kan følge en opplæring i så lange eller korte økter de ønsker, og på tidspunkt på døgnet de er mest opplagt. Nettbaserte kurs er på full fart inn i voksenopplæringen, og det er urimelig at forskriftene ikke åpner for at studieforbund kan registrere slik individuell opplæring. LHL er for tiden med i prosjektgrupper og referansegrupper i regi av Funksjonshemmedes Studieforbund der nettopp utviklingen av nettkurs er formålet.

Etter vår vurdering skal LHL arrangere rene nettkurs i framtiden uavhengig av om vi får voksenopplæringsmidler til dette eller ikke, men det er svært uheldig om dette ikke skal kunne regnes som fullverdig opplæring. Funksjonshemmedes Studieforbund bør derfor fortsette arbeidet med å utvikle nettplattformer for individuell nettbasert opplæring til fri bruk for medlemsorganisasjonene. Det er viktig at vi kan gjennomføre slik opplæring etter egne planer og ikke være avhengig av en godkjent nettskole som vil drive kommersielt og føre til unødvendige kostnader for medlemmene og vår organisasjon.

Med slike begrensninger for elektronisk kommunikasjon, samlinger og nettbasert individuell opplæring, vil forskriftene medføre en lov som er "umoderne" før den har trådt i kraft.

Forutsetninger for at et kurs skal få tilskudd:

a) Kurset må bestå av minst 12 timer fordelt på minst tre samlinger.

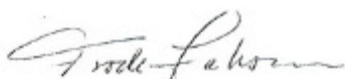
Dette er samme minimum antall timer som i dag, og er det største hinderet for deltakelse i voksenopplæring.

Skuffelsen er derfor stor når studieforbundenes samlede ønske og innspill om redusert antall timer ikke er tatt til følge. LHL mener at det skjer mye god og viktig opplæring også i kurs av kortere varighet, og at minstekravet for å få godkjent et kurs ikke bør være høyere enn 6 timer. Både av hensyn til den enkelte deltakers mulighet og forutsetning for å delta på kurs av så lang varighet, og for kursarrangørens mulighet til å arrangere korte kurs over en eller to dager, bør timetallet reduseres. Alternativt må det være mulig å søke dispensasjon fra 12-timerskravet.

Kravet om tre samlingen bør fjernes, da antall kursdager eller kursøkter ikke har betydning for optimalt utbytte av en lærings situasjon. For mange av våre kursdeltakere kan det være for krevende med flere enn en eller to økter med opplæring. Som for antall timer, bør det være mulighet for å søke dispensasjon om det generelle kravet om tre samlinger blir stående.

Med vennlig hilsen

Landsforeningen for hjerte- og lungesyke

Frode Jähren,
generalsekretær

Janne Pauline Bjørklund,
leder for LHLs studie- og likemannsutvalg

Landsforeningen for hjerte- og lungesyke

Postadresse Pb 4375 Nydalen, 0402 Oslo
Besøksadresse Sandakerveien 99, Oslo

Telefon 22 79 93 00
Telefax 22 22 38 33

E-post post@lhl.no
Internett www.lhl.no

Bankgiro 8200 02 33311
Organisasjonsnr. 940 190 788